

OBRAZ ZMIAN W PRZESTĘPCZOŚCI NA TERENIE WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH KATEGORII PRZESTĘPSTW

CHANGES IN CRIME IN THE POMERANIAN PROVINCE BASED ON THE EXAMPLE OF SELECTED CRIME CATEGORIES

Streszczenie: Odnotowywany od wielu lat, na terenie Polski i województwa pomorskiego, wysoki wskaźnik poczucia bezpieczeństwa mieszkańców wydaje się nierozzerwalnie związany ze spadającym zagrożeniem przestępczością. Przeobrażenia zachodzące w przestępczości przekładają się wyraźnie na wysokie oceny bezpieczeństwa wskazywane przez mieszkańców Pomorza. W artykule przedstawiono, jak na przestrzeni tych lat wyglądało faktyczne zagrożenie głównymi kategoriami przestępstw kryminalnych, mających decydujący wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, oraz jakie zmiany zaszły w strukturze tej przestępczości.

Słowa kluczowe: przestępstwa, Polska, województwo pomorskie

Summary: For many years, the safety indicator of the residents of Poland and the Pomeranian Province has been very high. It seems to be inextricably linked with the decreasing crime threat. The transformations taking place in crime are clearly reflected in high safety notes given by the Pomeranian inhabitants. The article presents the factual threat of main categories of crime which have a significant impact on residents' safety feeling and the changes which have been taking place in that crime structure.

Keywords: crime, Poland, the Pomeranian Province

Wprowadzenie

Poczucie bezpieczeństwa obywateli jest efektem wpływu różnych czynników. Oddziałują na nie zarówno obiektywnie istniejące uwarunkowania, np. zauważalne nasilenie zagrożeń w najbliższym otoczeniu, jak i wyobrażenia o przestępczości w kraju, ukształtowane w dużym stopniu przez środki masowego przekazu. Wydaje się, że pierwsza grupa czynników odgrywa istotną rolę w postrzeganiu bezpieczeństwa w najbliższej okolicy, druga zaś oddziałuje przede wszystkim na opinie o poczuciu bezpieczeństwa w kraju w ogóle (Szymaniak, Ciepela, 2007, t. I, s. 70). Wyniki polskiego badania przestępczości realizowane na przełomie stycznia i lutego 2017 r. przez niezależne ośrodki badawcze

na zlecenie Komendy Głównej Policji wskazują, że 76,1% mieszkańców kraju czuje się bezpiecznie, spacerując w swojej okolicy po zmroku. Na terenie Pomorza jeszcze większa ilość badanych, bo aż 78,5%, wskazywała, że bezpiecznie czuje się w miejscu swojego zamieszkania. Do chwili obecnej przeprowadzono dziesięć edycji tego badania, począwszy od roku 2007 (badanie nie odbyło się w 2010 r.) i niezmiennie mieszkańcy kraju wskazują poziom poczucia bezpieczeństwa powyżej 70% – rekordowo w roku 2012 osiągnął on poziom 80,2%.

Podstawowe pojęcia związane z gromadzeniem danych statystycznych o przestępczości

Policja ustawowo zobowiązana jest do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Jednym z podstawowych jej zadań jest ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra (Dz. U. 2016 poz. 1782 ze zm.). Realizując te zadania, policja gromadzi dane dotyczące przestępstw wymienionych w kodeksie karnym i innych ustawach szczegółowych zawierających przepisy karne. Dane te rejestrowane są w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji (KSIP). Informacje o przestępstwach wykazywane są po przeprowadzeniu postępowania przez policję przed skierowaniem do prokuratury ze stosownym wnioskiem, po wydaniu przez sąd rodzinny decyzji o zakończeniu postępowania o czyn karalny, jak również po sporządzeniu przez policję postanowienia o umorzeniu postępowania i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw.

Podstawowe pojęcia prezentowane w policyjnej statystyce przestępczości

Wszczęte postępowanie przygotowawcze jest to postępowanie (dochodzenie lub śledztwo) wszczęte przez jednostkę organizacyjną policji w związku ze zdarzeniem, co do którego zachodzi podejrzenie, że jest przestępstwem, albo wszczęte przez prokuraturę i przekazane policji do dalszego bezpośredniego prowadzenia. Do postępowań wszczętych doliczane są również dochodzenia wszczęte faktycznie, a następnie zakończone wydaniem postanowienia o umorzeniu i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw. Nie wlicza się postępowań wyłączonych względem czynu i współsprawcy.

Zakończone postępowanie przygotowawcze to postępowanie, które policja przekazała prokuratorowi z wnioskiem o: zatwierdzenie lub sporządzenie aktu oskarżenia; zatwierdzenie postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego; przekazanie akt postępowania do sądu z wnioskiem o warunkowe umorzenie; wydanie wyroku skazującego po przeprowadzeniu procedury określonej w art. 335 § 1 k.p.k. (bez aktu oskarżenia), oraz postępowanie, w którym prokurator wydał postanowienie o umorzeniu lub policja wydała postanowienie o umorzeniu dochodzenia i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw. Za zakończone postępowanie uważa się również postępowania

w sprawie nieletniego, co do którego sąd rodzinny wydał decyzję kończącą postępowanie.

Przestępstwo stwierdzone to przestępstwo będące zbrodnią lub występkiem ściganym z oskarżenia publicznego, w tym także przestępstwem skarbowym, objęte postępowaniem przygotowawczym zakończonym:

a) skierowaniem wniosku o zatwierdzenie lub sporządzenie:

- aktu oskarżenia, w tym o zatwierdzenie wniosku o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przyśpieszonym;
- wniosek do sądu o wydanie wyroku skazującego (bez aktu oskarżenia);
- umorzenia postępowania na wniosek pokrzywdzonego;
- warunkowego umorzenia postępowania;
- umorzenia postępowania z powodu okoliczności, że podejrzany nie popełnił zarzucanego mu przestępstwa;
- umorzenia postępowania przeciwko osobie z powodu cofnięcia przez osobę uprawnioną wniosku o ściganie sprawcy czynu zabronionego;
- umorzenia postępowania z powodu niecelowości orzekania;
- umorzenia postępowania z powodu niewykrycia sprawcy;
- umorzenia postępowania z powodu śmierci podejrzanego lub nieletniego;

b) wydaniem przez policję postanowienia o umorzeniu dochodzenia i wpisaniu sprawy do rejestru przestępstw.

Do przestępstw stwierdzonych zaliczony jest również czyn karalny, co do którego sąd rodzinny wydał w postępowaniu w sprawie nieletniego decyzję o zakończeniu postępowania stwierdzając:

- odmowę wszczęcia wobec braku ustalenia tożsamości nieletniego;
- odmowę wszczęcia lub umorzenie wobec orzeczenia środków wychowawczych lub poprawczych w innej sprawie;
- popełnienie przez nieletniego czynu karalnego będącego przestępstwem ściganym z oskarżenia publicznego.

Przestępstwo wykryte jest to przestępstwo stwierdzone, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym lub ustalono nieletniego, który według decyzji sądu rodzinnego popełnił czyn karalny. Przestępstwo popełnione wspólnie i w porozumieniu dorosłego z nieletnim wykazywane jest tylko raz.

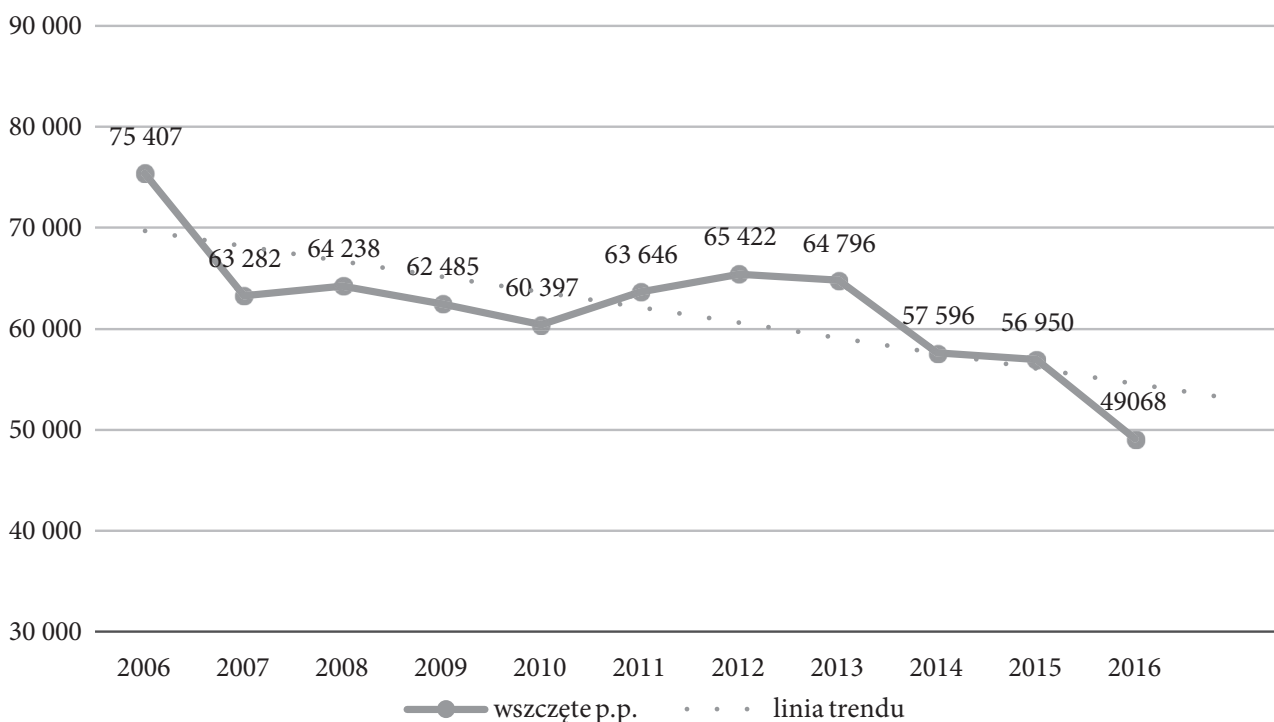
Wskaźnik dynamiki jest to iloraz odpowiadających sobie liczb w roku bieżącym i ubiegłym lub w innych okresach porównawczych – wyrażony w procentach.

Wskaźnik wykrywalności jest to iloraz liczby przestępstw wykrytych (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) przez ogólną liczbę przestępstw stwierdzonych powiększoną o liczbę przestępstw wykrytych po podjęciu postępowań umorzonych w roku ubiegłym lub latach poprzednich – wyrażony w procentach (*Biuletyn Statystyczny styczeń–grudzień 2016*).

Przestępczość ogółem

Jako przestępczość ogółem prezentowane są dane statystyczne dotyczące wszystkich kategorii przestępstw określonych w kodeksie karnym i przepisach karnych ustaw szczegółowych. Jest to tzw. pełny katalog przestępstw. Dane te mają bardzo istotne znaczenie, gdyż obrazują skalę zaangażowania policji w ściganie wszystkich kategorii przestępstw oraz zmieniającą się strukturę przestępczości, jednak nie dają jednoznacznego obrazu rysujących się trendów. W ramach przestępczości ogółem prezentowane są m.in. dane dotyczące przestępczości gospodarczej, korupcyjnej i narkotykowej, które w znacznym stopniu zależne są od zaangażowania policji w ściganie ich sprawców. W kategoriach tych odnotowywana jest znaczna tzw. „ciemna liczba przestępstw”, czyli różnica między liczbą rzeczywiście popełnionych przestępstw a liczbą przestępstw, o których informacje dotarły do organów ścigania. Zatem, gdy policja pracuje skuteczniej, wykrywając dany rodzaj przestępstwa, odzwierciedla się to w tym, że statystycznie rzecz ujmując, mamy tych przestępstw więcej. Nie oznacza to jednak, że stan bezpieczeństwa nagle się pogorszył, tylko że ujawniono i zarejestrowano np. większą liczbę dilerów narkotykowych (Januszek, Gembara, 2005, s. 213).

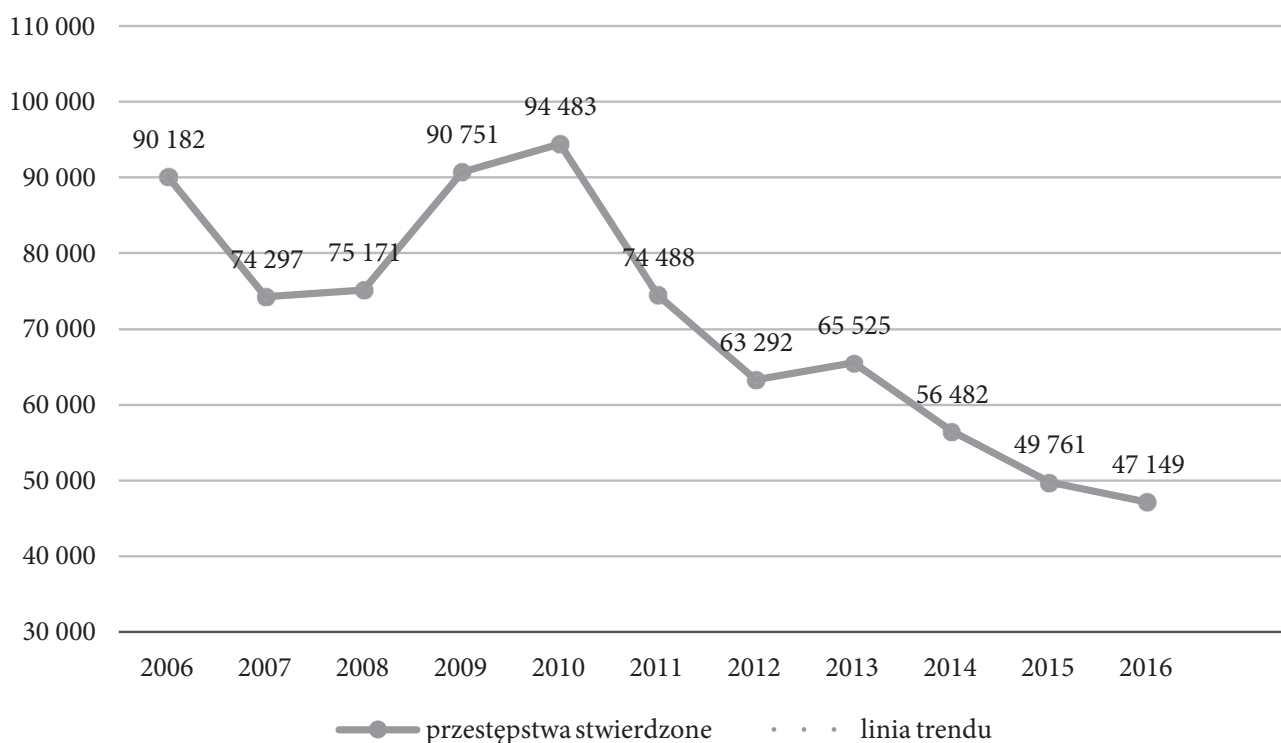
Zaznaczyć należy, że rozbieżność między odnotowywaną ilością postępowań wszczętych i przestępstw stwierdzonych jest naturalna. Wynika to z okoliczności, że niektóre z prowadzonych spraw są tzw. sprawami wieloczynowymi i w toku ich prowadzenia stwierdzany jest więcej niż jeden czyn przestępczy, natomiast inne kończą się umorzeniem bez stwierdzenia zaistnienia przestępstwa.

Wykres 1. Postępowania przygotowawcze wszczęte ogółem w województwie pomorskim w latach 2006–2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Biuletynów Statystycznych KGP*.

Analiza danych w zakresie wszczętych w województwie pomorskich postępowań przygotowawczych ogółem wskazuje jednoznaczny trend spadkowy z 75 407 spraw w roku 2006 do 49 068 postępowań w roku 2016 – spadek o 26 339 (dynamika 65%). Największy spadek odnotowano w latach 2006–2007 i następnie do roku 2013 poziom ilości wszczynanych spraw wahał się między 60 a 65 tys. Od roku 2013 widoczna jest, już czteroletnia, znaczna tendencja spadkowa do najniższego w analizowanym okresie poziomu.

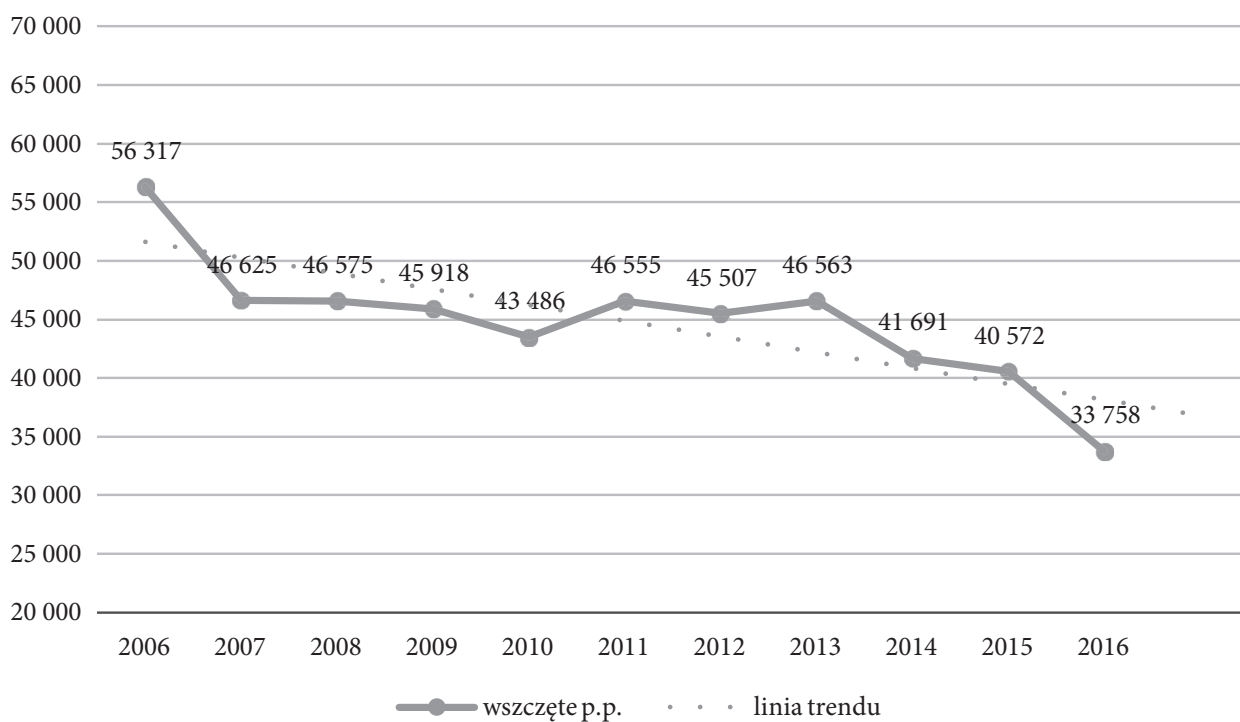
Wykres 2. Przestępstwa stwierdzone ogółem w województwie pomorskim w latach 2006–2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biuletynów Statystycznych KGP.

W omawianym okresie wyraźnie widoczna jest tendencja do znacznego spadku liczby stwierdzanych przestępstw z 90 182 w roku 2006, poprzez maksymalną liczbę 94 483 w roku 2010 do najmniejszego poziomu 47 149 w 2016 r. W przypadku przestępstw stwierdzonych również mamy do czynienia z czteroletnim okresem spadkowym od 2013 r., kiedy to nastąpił stosunkowo niewielki wzrost, zakłócając trend spadkowy trwający od roku 2010. W stosunku do najwyższego poziomu liczby przestępstw stwierdzonych w roku 2010 spadek nastąpił o 47 334 przestępstwa – dynamika 49,9%.

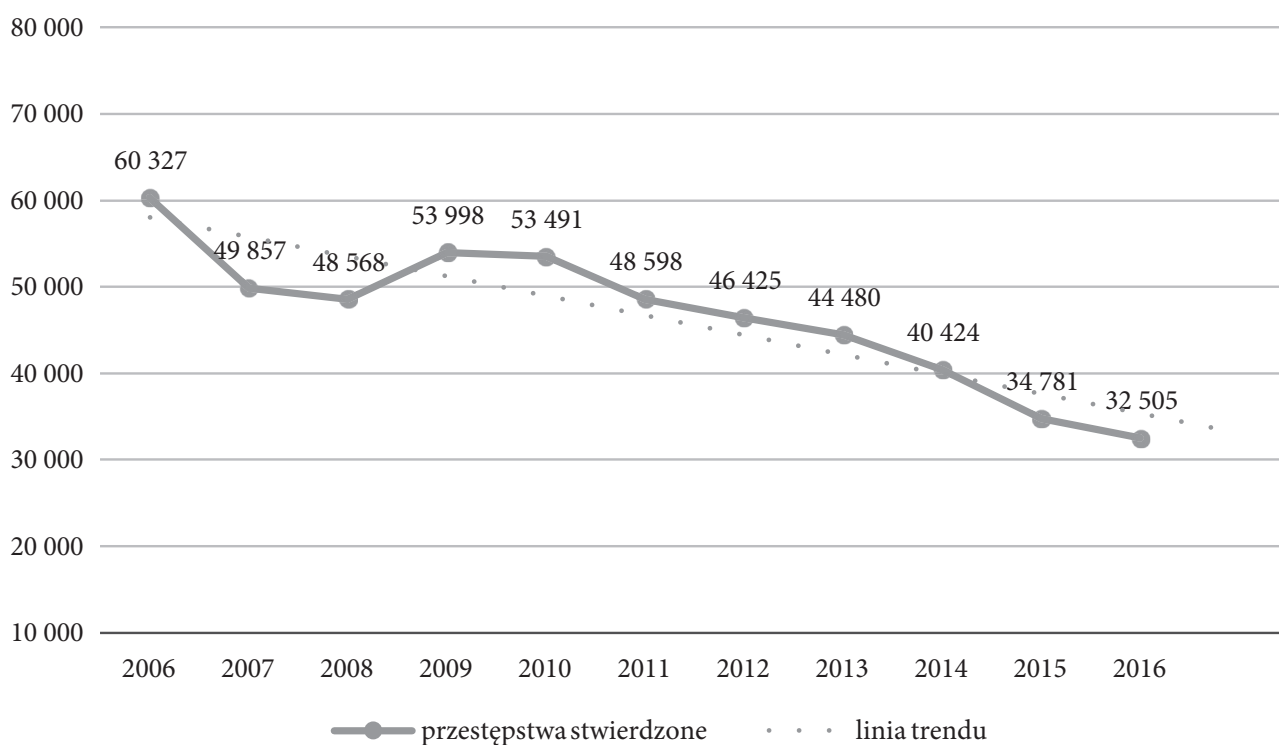
Przestępstwa kryminalne

Przestępstwa kryminalne to dominująca część przestępczości odnotowywana co-rocennie w statystykach policyjnych. W 2016 r. w kraju przestępstwa kryminalne stanowiły 66,6% ogółu wszczętych postępowań i 69% przestępstw stwierdzonych. Podobnie proporcje te kształtowały się na terenie Pomorza – 68,8% postępowań wszczętych

Wykres 3. Postępowania przygotowawcze wszczęte w województwie pomorskim w sprawach kryminalnych w latach 2006–2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biuletynów Statystycznych KGP.

Wykres 4. Przepięstwa stwierdzone w województwie pomorskim w sprawach kryminalnych w latach 2006–2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biuletynów Statystycznych KGP.

i 68,9% przestępstw stwierdzonych. Biorąc pod uwagę dużą liczbę przestępstw kryminalnych i ich dokuczliwość społeczną, odnotowywane w tej kategorii tendencje spadkowe lub wzrostowe mają bardzo istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i dlatego do zwalczania tego typu przestępstw kierowane są znaczne siły policyjne.

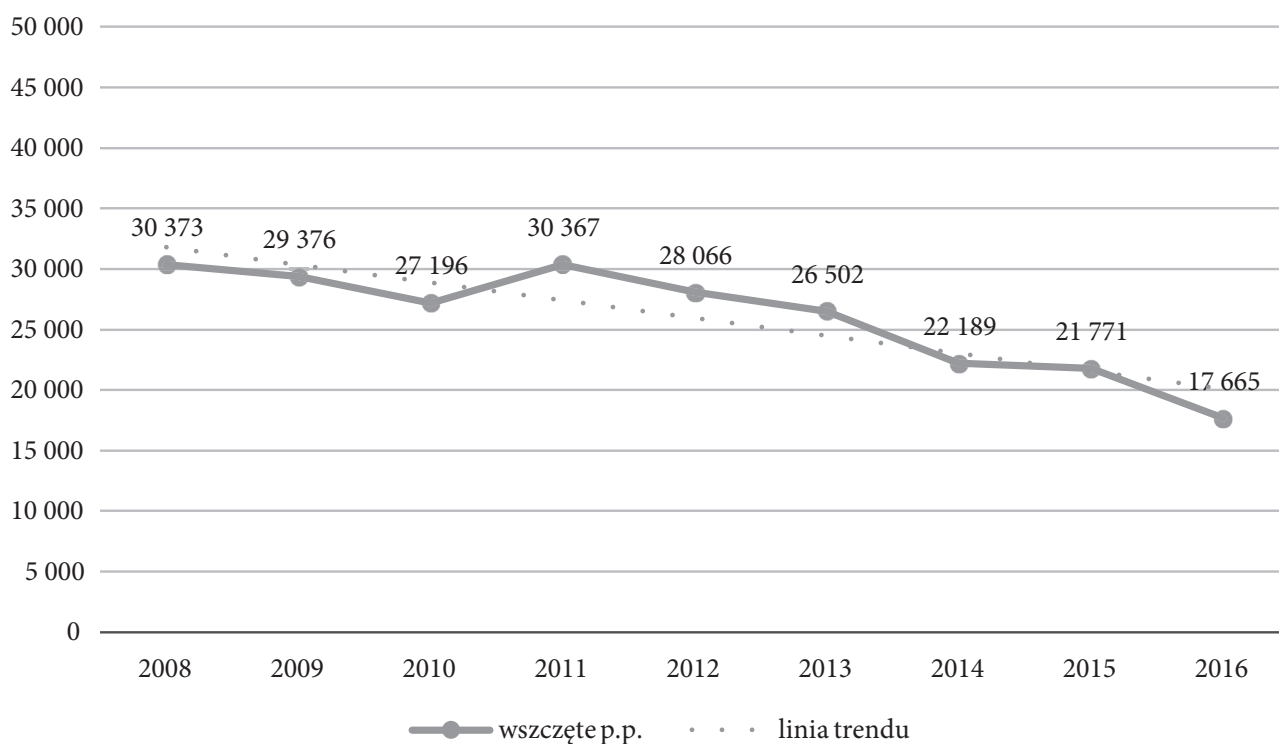
Analiza obu przedstawionych wykresów wykazuje bardzo pozytywny i pożądaną kierunek zmian, jakie zaistniały w przestępczości kryminalnej w latach 2006–2016. Liczba wszczynanych w roku spraw spadła z 56 317 do 33 758 – wskaźnik dynamiki wyniósł 59,9%. Bardzo duży spadek nastąpił na przełomie lat 2006/2007 z 56 317 do 46 625 i następnie liczba wszczynanych spraw oscylowała wokół 45 000 do roku 2013. Od tego momentu obserwujemy czteroletnią tendencję spadkową do poziomu najniższego w roku 2016. Podobnie sytuacja ukształtowała się w zakresie czynów stwierdzonych. Tutaj odnotowywana w roku liczba przestępstw spadła z 60 327 w roku 2006 do 32 505 w roku 2016. Dynamika w tym przypadku wyniosła 53,9%. Nieprzerwany trend spadkowy trwa od roku 2009, tj. od ośmiu lat.

Przestępstwa w siedmiu wybranych kategoriach

W celu efektywniejszego obserwowania zjawisk zachodzących w przestępczości najbardziej dokuczliwej społecznie, spośród wszystkich przestępstw kryminalnych wyodrębniono grupę siedmiu kategorii przestępstw, którą poddano odrębnej analizie w zakresie wskaźników dynamiki i skuteczności wykrywczej. Aktualnie dysponujemy pełnymi danymi statystycznymi dotyczącymi tych przestępstw od roku 2008. Do grupy tej zaliczono następujące kategorie przestępstw: bójka i pobicie; kradzież cudzej rzeczy; kradzież samochodu i poprzez włamanie; kradzież z włamaniem; rozbój, kradzież i wymuszenie rozbójnicze; uszkodzenie rzeczy; uszczerbek na zdrowiu.

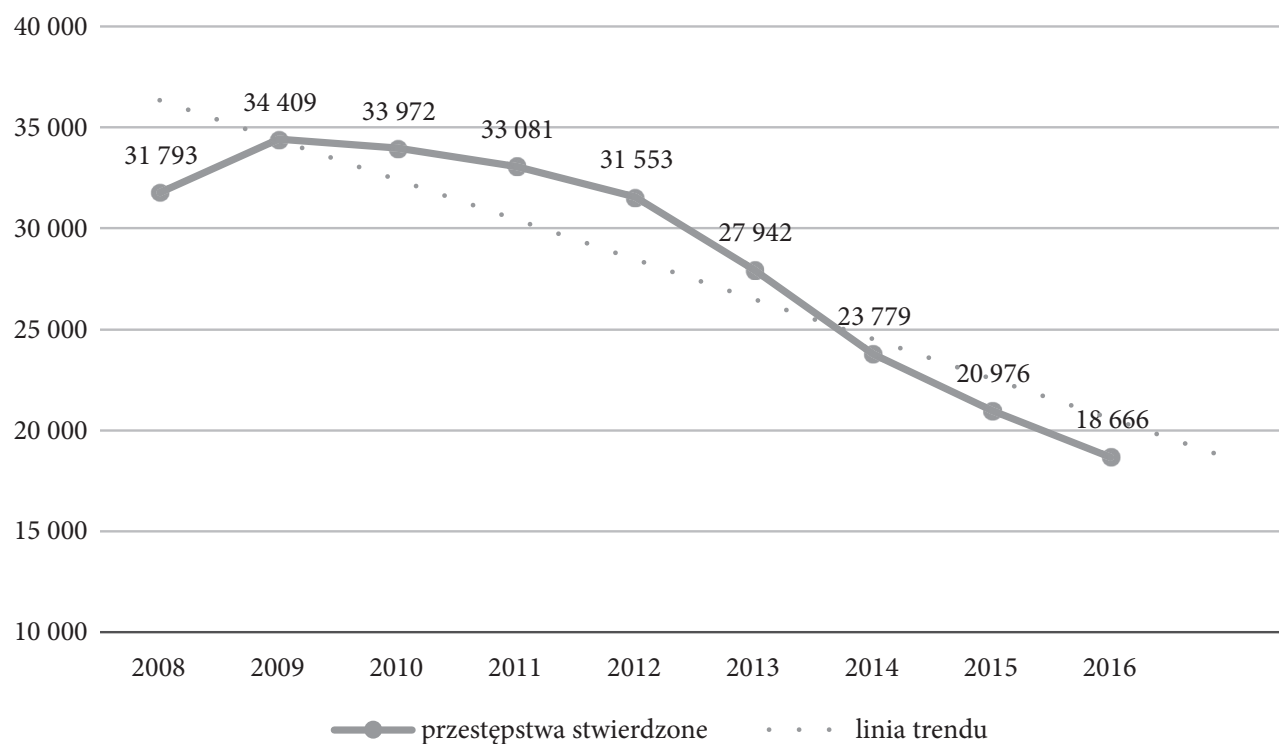
Wyniki uzyskiwane w zakresie ograniczenia zagrożenia i skuteczności wykrywczej w tej grupie przestępstw mają bardzo istotne znaczenie dla poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, ponieważ znalazły się tu przestępstwa godzące w podstawowe wartości – życie i zdrowie oraz mienie. Przestępstwa przeciwko mieniu, a szczególnie kradzieże i kradzieże z włamaniem, to najliczniejsze kategorie przestępstw kryminalnych i przez to najczęściej dotykają mieszkańców.

Analiza danych dotyczących postępowań wszczętych i przestępstw stwierdzonych w siedmiu wybranych kategoriach kryminalnych daje bardzo pozytywny obraz odnotowanych w obu przypadkach znaczących spadków. Liczba wszczynanych postępowań przygotowawczych ograniczono z 30 373 w roku 2008 do 17 665 w roku 2016. Dynamika wyniosła – 58,2%. Nieprzerwana tendencja spadkowa trwa od 2011 r., tj. od sześciu lat. Podobnie pozytywnie kształtuje się ograniczenie zagrożenia, liczone ilością przestępstw stwierdzonych. Po wzroście ich liczby w pierwszym roku obserwowania tej grupy przestępstw do 34 409 do chwili obecnej trwa ciągły ich spadek do liczby 18 666 w 2016 r. Wskaźnik dynamiki liczony do roku 2009, kiedy to odnotowano ich maksymalną ilość, wyniósł 54,2%.

Wykres 5. Postępowania przygotowawcze wszczęte w województwie pomorskim w siedmiu kategoriach przestępstw w latach 2008–2016.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Biuletynów Statystycznych KGP*.

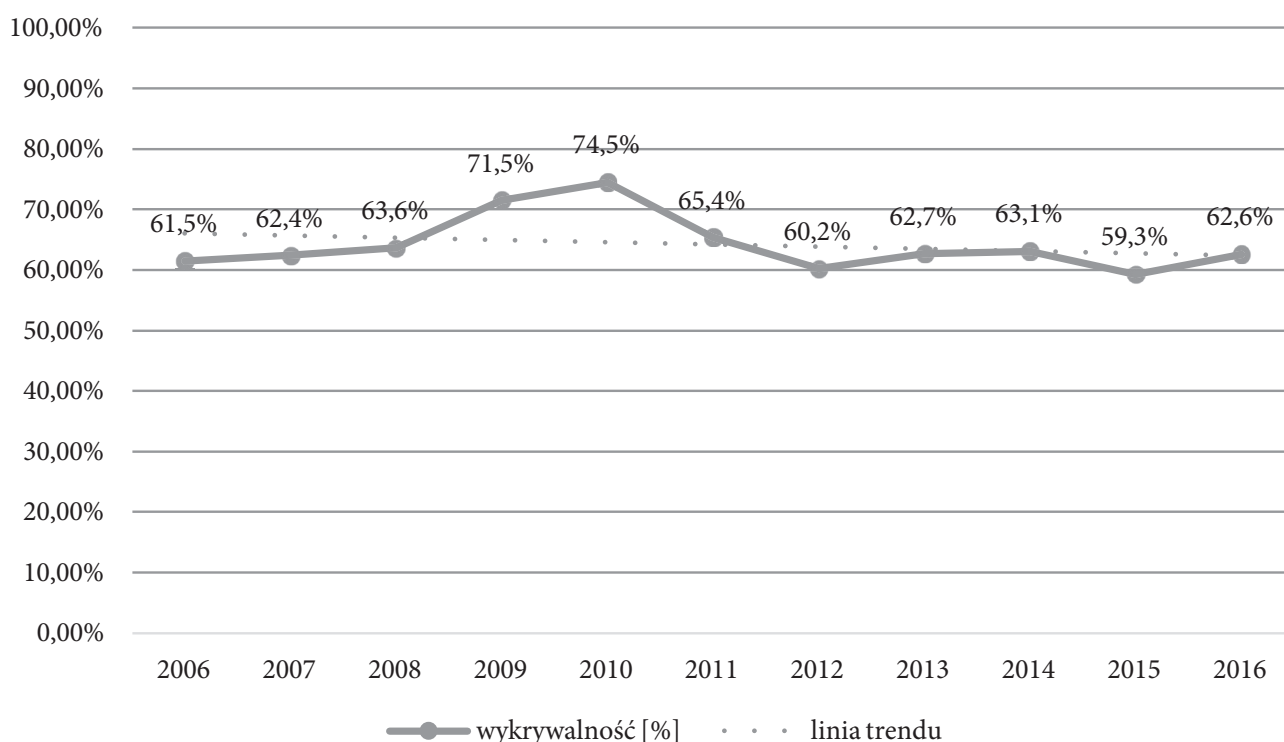

Wykres 6. Przestępstwa stwierdzone w województwie pomorskim w siedmiu kategoriach w latach 2008–2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Biuletynów Statystycznych KGP*.

Skuteczność wykrywcza

Obok podejmowanych przez policję licznych działań ukierunkowanych na ograniczenie zagrożenia przestępczością, bardzo istotnym elementem świadczącym o efektywności jej pracy jest wykrywalność przestępstw. Ustalenie i ujęcie sprawcy przestępstwa pozwala pociągnąć go do odpowiedzialności karnej, a w ostatnich latach również coraz skuteczniej pozbawić go korzyści majątkowych wynikających z dokonanego przestępstwa.

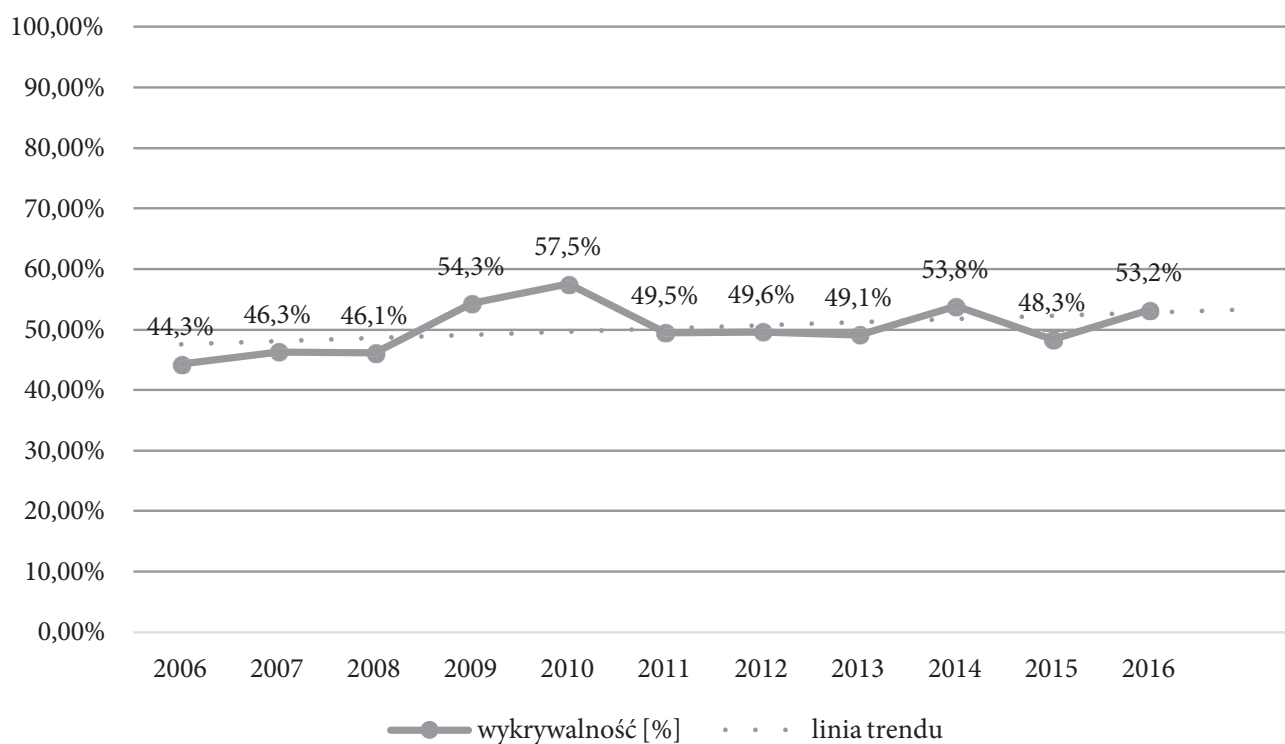

Wykres 7. Wykrywalność ogólna przestępstwa w województwie pomorskim w latach 2006–2016.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Biuletynów Statystycznych KGP*.

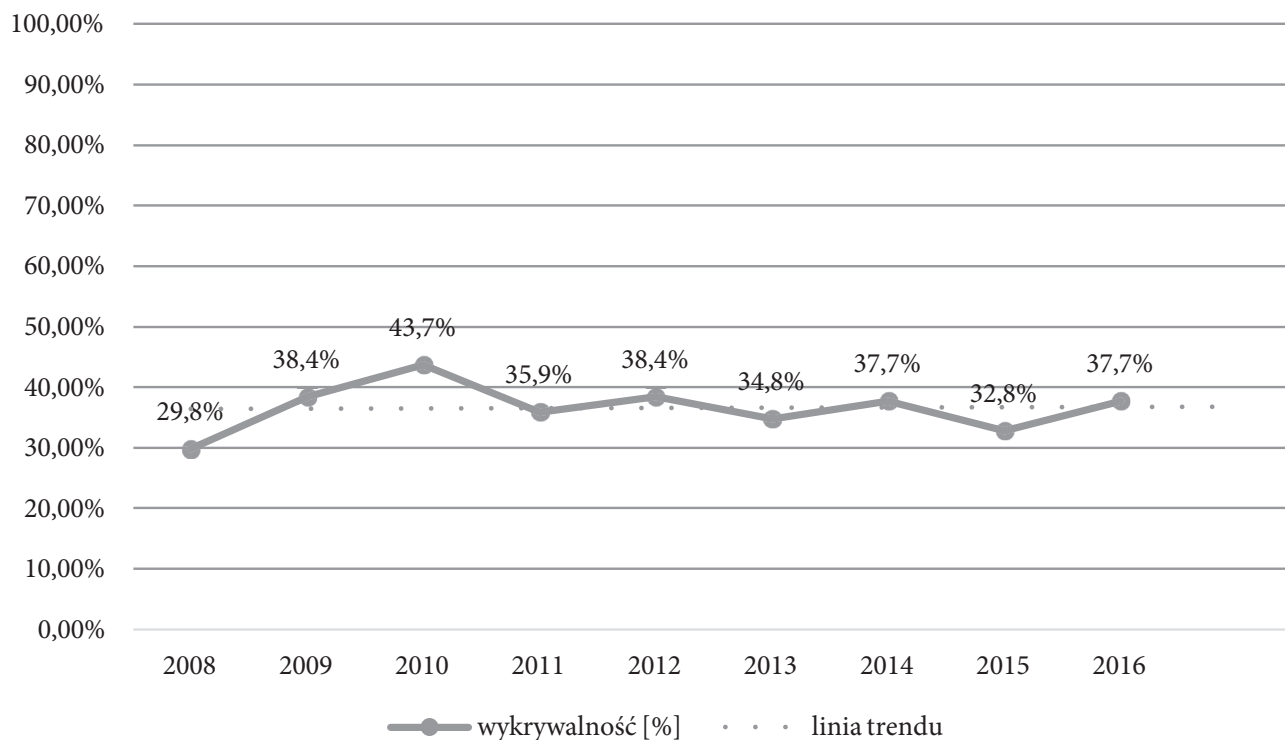
Wykresy obrazujące skuteczność wykrywczą w omawianych kategoriach przestępstw, ogólnej, kryminalnej i w siedmiu kategoriach, nie pozwalają określić jednoznacznej tendencji wzrostowej lub spadkowej. We wszystkich trzech przypadkach w ostatnim roku nastąpiły wzrosty wykrywalności, jednak na przestrzeni analizowanych lat poziom ten podlegał wahaniom.

Jak już wcześniej wspomniano, wskaźniki ogólne nie dają miarodajnego poglądu dotyczącego zmian zachodzących w przestępczości. Tak jest również w przypadku wykrywalności, która może ulegać istotnym zmianom po zakończeniu wieloczynowych spraw związanych z przestępczością gospodarczą lub narkotykową. W związku z powyższym, analizując zagadnienie wykrywalności w obszarach przestępczości najbardziej dokuczliwej społecznie i co za tym idzie – mającej największy wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, należy skupić się na wykrywalności kryminalnej i w siedmiu wybranych kategoriach.

Wykres 8. Wykrywalność przestępstw kryminalnych w województwie pomorskim w latach 2006–2016.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Biuletynów Statystycznych KGP*.

Wykres 9. Wykrywalność w siedmiu wybranych kategoriach w województwie pomorskim w latach 2008–2016.

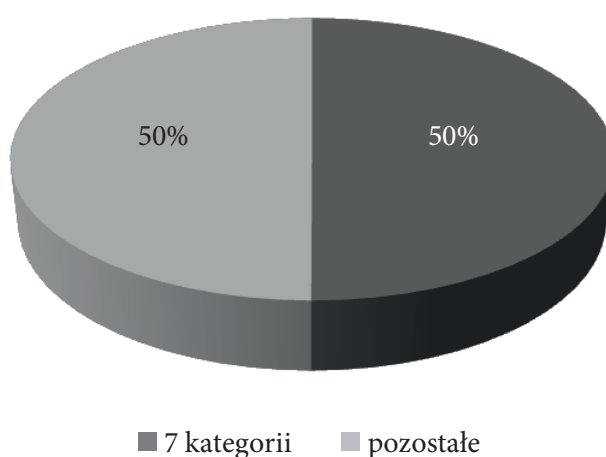
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Biuletynów Statystycznych KGP*.

W analizowanym okresie w województwie pomorskim wykrywalność kryminalna kształtowała się od poziomu 44,3% w roku 2006 do poziomu 53,2% w roku 2016. Najwyższą wykrywalność osiągnięto w roku 2010 – 57,5%. Wykrywalność kryminalna oscyluje wokół poziomu 50%. W przypadku wykrywalności w siedmiu wybranych kategoriach najniższą skuteczność uzyskano w pierwszym roku z omawianego okresu, tj. w roku 2008, wyniosła ona 29,8%. Również rok 2010 był najlepszym rokiem dla wykrywalności w tej grupie przestępstw, kiedy to uzyskano 43,7%. W 2016 r. uzyskano znaczący wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 4,9%, osiągając poziom 37,7%. Poziomem, wokół którego oscyluje wykrywalność w siedmiu kategoriach, wydaje się 40%.

W obu przypadkach osiągnięte wskaźniki wykrywalności kryminalnej i w siedmiu wybranych kategoriach, mimo wzrostu w ostatnim roku, są niższe od średniej krajowej, która w 2016 r. wyniosła odpowiednio 57,4% (pomorskie 53,2%) i 38,2% (pomorskie 37,7%).

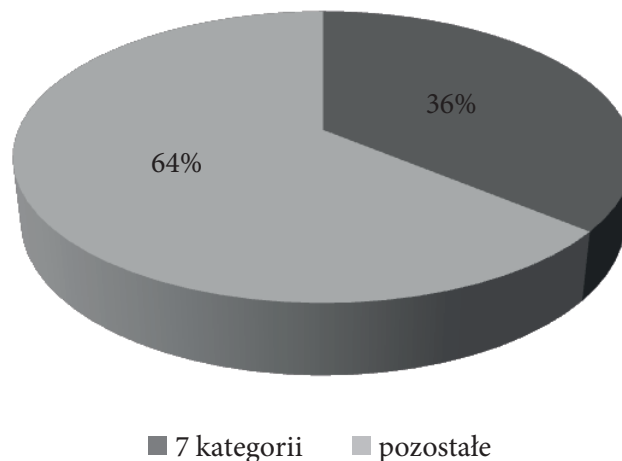
Udział siedmiu kategorii przestępstw w ogólnym zagrożeniu przestępczością

Wieloletnia analiza zagrożenia przestępczością doprowadziła do wyodrębnienia grupy siedmiu kategorii przestępstw, które z uwagi na ich dużą ilość i dokuczliwość społeczną miały znacząco wpływać na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Istotne wydaje się porównanie, jak w analizowanym okresie zmieniał się udział tej wybranej grupy przestępstw w ogólnym zagrożeniu przestępczością. Porównania dokonamy, opierając się na liczbie postępowań przygotowawczych wszczynanych w poszczególnych latach w województwie pomorskim, ponieważ są to dane znacznie mniej podatne na chwilowe wahania związane z zakończeniem spraw wieloczynowych.

Wykres 10. Udział spraw wszczętych w siedmiu wybranych kategoriach w ogólnej liczbie postępowań wszczętych w województwie pomorskim w roku 2006.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Biuletynów Statystycznych KGP*.

Wykres 11. Udział spraw wszczętych w siedmiu kategoriach w ogólnej liczbie postępowań wszczętych w województwie pomorskim w roku 2016.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Biuletynów Statystycznych KGP*.

Biorąc pod uwagę wskazane wcześniej tendencje spadkowe liczby wszczynanych w województwie pomorskim postępowań przygotowawczych ogółem i w siedmiu wybranych kategoriach, stwierdzić należy, że znacznie gwałtowniejszy spadek następuje w zakresie siedmiu kategorii przestępstw. W roku 2006 ta grupa przestępstw stanowiła połowę wszystkich wszczętych spraw, natomiast w roku 2016 było to już tylko 36%. Zmienia to znacząco strukturę zagrożenia przestępczością, przenosząc stopniowo środek ciężkości poza sferę siedmiu wybranych, najdokuczliwszych społecznie, kategorii przestępstw.

Wnioski

Mieszkańcy województwa pomorskiego wskazują bardzo wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Na poczucie bezpieczeństwa wpływa bardzo wiele czynników, które w różnych okresach w różny sposób wpływają na prezentowane przez respondentów oceny. Co doprowadziło do tak wysokiej oceny poczucia bezpieczeństwa prezentowanego przez mieszkańców Pomorza? Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród zagrożeń zależnych od pracy pionu kryminalnego policji istotnym kryterium wydaje się poziom zagrożenia przestępczością kryminalną, w tym szczególnie siedmioma wybranymi kategoriami przestępstw, które na podstawie wieloletnich spostrzeżeń wytypowane zostały jako najdokuczliwsze dla społeczeństwa.

Główne wnioski wynikające z analizy przeobrażeń zaistniałych w przestępczości na terenie województwa pomorskiego w latach 2006–2016 są następujące:

- nastąpił znaczący spadek liczby wszczynanych postępowań przygotowawczych ogółem z 75 407 spraw w roku 2006 do 49 068 postępowań w roku 2016 – spadek o 26 339 (dynamika 65%);

- wystąpił istotny spadek liczby stwierdzanych przestępstw z 90 182 w roku 2006, poprzez maksymalną ilość 94 483 w roku 2010 do najmniejszego poziomu 47 149 w 2016 r. W stosunku do najwyższego poziomu ilości przestępstw stwierdzonych w roku 2010 spadek nastąpił o 47 334 przestępstwa – dynamika 49,9%;
- w dziedzinie przestępczości kryminalnej liczba wszczynanych w roku spraw spadła z 56 317 do 33 758 – wskaźnik dynamiki wyniósł 59,9%. Podobnie sytuacja ukształtowała się w zakresie czynów stwierdzonych. Tutaj odnotowywana w roku liczba przestępstw spadła z 60 327 w 2006 r. do 32 505 w 2016 r. Dynamika w tym przypadku wyniosła 53,9%;
- liczba wszczynanych postępowań przygotowawczych w siedmiu wybranych kategoriach ograniczono z 30 373 w roku 2008 do 17 665 w roku 2016. Dynamika wyniosła – 58,2%. Podobnie pozytywnie kształtuje się ograniczenie zagrożenia liczone liczbą przestępstw stwierdzonych. Wskaźnik dynamiki liczony do roku 2009, kiedy to odnotowano ich maksymalną liczbę, wyniósł 54,2%;
- w ostatnim roku nastąpił wzrost wykrywalności ogólnej, kryminalnej i w siedmiu kategoriach, jednak na przestrzeni analizowanych lat poziom ten podlegał wahaniom wokół ustalonych średnich poziomów, nie doprowadzając do wykrystalizowania się jednoznacznej tendencji. Poziomy wykrywalności kryminalnej i w siedmiu kategoriach są niższe od średniej krajowej, która w 2016 r. wyniosła odpowiednio 57,4% (pomorskie 53,2%) i 38,2% (pomorskie 37,7%);
- znacząco zmienia się struktura zagrożenia przestępczością. Zmniejsza się udział najdokuczliwszych społecznie siedmiu kategorii przestępstw w ogólnej ich ilości z 50% w roku 2006 do 36% w roku 2016.

Podsumowując, mieszkańcy województwa pomorskiego prezentując w 2016 r. bardzo wysoki poziom oceny własnego poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania na poziomie 78,5%, wydają się doceniać znaczące ograniczenie przestępczości kryminalnej w ciągu ostatnich wielu lat. We wszystkich analizowanych dziedzinach wskaźniki dynamiki w latach 2006–2016 kształtowały się na bardzo pożądanym niskim poziomie od 49,9% do 65%. W wielu obszarach utrzymywały się wieloletnie tendencje spadkowe. Znacząco zmniejszył się również udział przestępstw ocenianych jako najdokuczliwsze dla społeczeństwa. W 2006 r. była to połowa wszczynanych spraw, a w roku 2016 już tylko 36%. Znacząco mniejszy wpływ na poczucie bezpieczeństwa wydaje się mieć uzyskiwany poziom skuteczności wykrywczej. W analizowanym okresie wykrywalność we wszystkich ocenianych obszarach wahała się i mimo wzrostów nie osiągnęła średniej krajowej, a mimo to mieszkańcy Pomorza czują się bezpieczniej w miejscu zamieszkania od większości mieszkańców naszego kraju.

BIBLIOGRAFIA

Biuletyn Statystyczny styczeń–grudzień 2016, Biuro Wywiadu i Informacji Kryminalnych Komendy Głównej Policji.

Januszek H., Gembara S., (2005). *Elementy nowoczesnego zarządzania w Policji*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań.

Polskie Badania Przeszłości, Komenda Główna Policji, Raporty z lat 2007–2017.

Szymaniak A., Ciepela W., (2007), *Policja w Polsce. Stan obecny i perspektywy*, Wydawnictwo Naukowe INPiD UAM, Poznań, Tom I

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji, Dz. U. 2016 poz. 1782 ze zm.